

AFVALSCHEIDEN!

Hoe en waarom?

VOORBEREIDING [15 MINUTEN]

- Zet de presentatie 'Afvalscheiden!' klaar op het digibord.
- Print het document 'Antwoordkaarten quiz'. Deze kaarten met verschillende soorten afvalbakken en -zakken gebruikt u bij de quiz vanaf dia 5. Knip of snijd vooraf de kaarten of laat dit door kinderen doen.
- Print voor alle leerlingen het werkblad bij de les 'Afvalscheiden!'
- Voor keuzeopdracht 1: leg scharen, papier, kleurpotloden, stiften, lijm, plakband en verf klaar.

TIP Wilt u liever niet te veel printen? Doe de quiz dan in groepjes en print de antwoordbladen bij de quiz één keer voor elk groepje.

LEERDOELEN

- De leerlingen leren welke soorten afval er zijn en waar ze deze moeten weggoaien.
- De leerlingen leren waarom afvalscheiding zo belangrijk is.
- De leerlingen leren wat grondstoffen en een kringloop zijn (les 2 gaat dieper in op afval in een circulaire economie).
- De leerlingen leren waar hun afval naartoe gaat en wat Avri doet.

GOUDEN TIP Haal alles uit dit lespakket!

Kom met uw klas op excursie bij Avri in Geldermalsen. Meer dan 40 enthousiaste scholen per jaar gingen u voor. Tijdens een rondleiding over het Avri-terrein gaat het onderwerp afvalscheiden nóg meer leven bij uw leerlingen. Meld u snel aan via het [formulier](#).

LESOPZET [60 MINUTEN]

In deze les leren kinderen over afvalscheiden, hoe dat moet en waarom het belangrijk is. U kunt de les met weinig voorbereiding klassikaal geven met de [presentatie](#) voor het digibord. Alle informatie en opdrachten worden toegelicht in de presentatie. De theorie wordt grotendeels overgebracht via een reeks korte filmpjes die speciaal voor deze les zijn gemaakt. Bij elk filmpje hoort een verwerkingsopdracht. De les kunt u afsluiten met een keuzeopdracht.

FILMPJES

In korte filmpjes laat presentatrice Emmelie zien hoe zij haar huishoudelijk afval op de juiste manier gaat scheiden. Ze krijgt daarbij hulp van Robin, chauffeur van een Avri-huisvuilwagen. De kinderen leren hoe en waarom je afval moet scheiden. Emmelie vertelt over grondstoffen en waarom we daar zuinig mee moeten omgaan. Avri-directeur Erik laat aan Emmelie zien waar Avri al het huishoudelijk afval verzamelt. Hij vertelt over recycling.

TIP Wilt u de les inkorten? Sla dan de keuzeopdracht over [15-20 minuten].

INLEIDING EN VOORKENNIS TOETSEN**(5 MINUTEN)**

Vandaag hebben we een les van Avri, het bedrijf dat bij jou thuis afval ophaalt. Het gaat over afvalscheiden. Hoe moet dat eigenlijk? En waarom is het belangrijk? Dat ga je ontdekken via filmpjes, een quiz en opdrachten op je werkblad.

Test de voorkennis en vul met de klas het woordweb in (dia 2). Wat weten jullie over afval en afvalscheiding? Wie kan er dingen bedenken voor het woordweb?

Bespreek nu ook moeilijke woorden, zoals gft en recycling.

FILMPJE MET OPDRACHT (15 MINUTEN)

Bekijk samen het filmpje op dia 3. Laat de kinderen goed letten op de afvalbakken die Emmelie heeft.

VERWERKING

Maak eerst groepjes van 4 kinderen. Met behulp van dia 4 legt u de spelregels van de quiz uit aan de klas: *Jullie gaan de quiz spelen in een groepje. Leg de acht antwoordkaarten met de verschillende afvalbakken midden op tafel. Op het digibord zie je steeds een foto van een stuk afval. In welke afvalbak of -zak hoort dit thuis? Overleg kort met je groepje en steek jullie antwoordkaart omhoog als ik hierom vraag.*

Is jullie antwoord goed? Leg de kaart dan links op tafel, met de foto naar boven. Is jullie antwoord fout? Leg de kaart dan rechts op tafel met de foto naar beneden. Tel na afloop hoeveel goede antwoorden jouw groepje heeft.

VARIATIE TIPS

- Speel de quiz individueel. Elk kind heeft een eigen set antwoordkaarten. Iedereen begint staand en steekt steeds een kaart omhoog. Bij een fout antwoord moet het kind gaan zitten. Wie het langst blijft staan, heeft gewonnen.
- Speel in een groep, maar laat één kind de scores bijhouden op het bord. Of houd de scores zelf bij.
- Bespaar papier en speel de quiz zonder antwoordkaarten. Wijs plekken in de klas aan die bij elk antwoord horen. Bijvoorbeeld 'grijze container' = bij het raam, groene container = bij de wasbak, etcetera. De kinderen gaan na elke vraag op de plek van hun keuze staan.

FILMPJE MET OPDRACHT (15 MINUTEN)

Bekijk samen het filmpje 'Slim omgaan met grondstoffen' op dia 23. Leg vooraf de moeilijke woorden grondstof en kringloop uit.

- Een **grondstof** is een materiaal uit de natuur waarvan spullen gemaakt kunnen worden. Voorbeelden van grondstoffen zijn hout, goud, olie en wol.
- Je hebt een **kringloop** als spullen in een soort kring rond gaan. Eerst wordt iets nieuw gemaakt, daarna gooit iemand het weg en vervolgens wordt er weer iets nieuws van gemaakt.

Bespreek na het kijken dia 24 met de klas. Hier wordt de kringloop van glas uitgelegd.

VERWERKING (INDIVIDUELE OPDRACHT)

De kinderen maken op hun werkblad 'Afvalscheiden!' de opdracht 'Volg je T-shirt' (zie de instructie op dia 25). Geef de klas instructie:

Maak nu opdracht 1 op je werkblad. Zet nummers 1 tot en met 6 bij de plaatjes, zodat de kringloop van textiel klopt. Je begint bij de grondstof: waarvan wordt een T-shirt gemaakt? Let op: bij stap 4 horen twee plaatjes.

Leg het woord recyclingfabriek vooraf uit: *In een recyclingfabriek maken ze van gebruikte grondstoffen weer grondstoffen om nieuwe spullen mee te maken.*

De kinderen bespreken hun antwoorden kort met een klasgenoot. Daarna laat u klassikaal de antwoorden zien op dia 26. De antwoorden vormen samen de kringloop van textiel. Alles gaat in een cirkel rond.

FILMPJE MET OPDRACHT (10 MINUTEN)

Bekijk samen het filmpje 'Wat doet Avri?' op dia 27. Geef de klas een kijkopdracht: *Bij hoeveel huizen haalt Avri het afval op? Vraag één kind het antwoord te geven. Antwoord: bij 95 duizend huizen.*

VERWERKING (IN TWEETALLEN)

Instructie bij dia 29: *Jullie maken nu opdracht 2 op je werkblad. Bekijk eerst dia 28 en dia 29: Wat doet Avri? Maak daarna vraag 1 t/m 4 op je werkblad.*

Antwoorden werkblad:

Vraag 2: Bij de mensen thuis staan containers voor papier en karton (blauwe deksel), gft (groen) en restafval (grijs). Voor plastic verpakkingen en drankkartons is er de speciale inzamelzak.

Vraag 3: Avri heeft huisvuilwagens voor plastic verpakkingafval, papier en karton, groente-, fruit- en tuinafval (gft) en restafval. Er zijn speciale wagens voor het legen van ondergrondse afvalcontainers voor restafval, papier en karton, textiel en glas.

FILMPJES MET OPDRACHT (15-20 MINUTEN)

Bekijk samen het filmpje 'Afvalscheiden. En naar de milieustraat.' op dia 30. Geef de leerlingen een kijkopdracht en vraag steeds één kind het antwoord te geven. *Wat voor afval mag je naar de milieustraat brengen? En wat is chemisch afval?* Antwoord: Naar de milieustraat breng je grof huishoudelijk afval, zoals oude meubels, metalen (bijv. kapotte fietsen), maar ook chemisch afval (zoals verf, benzine, spaarlampen) en elektrische apparaten. In chemisch afval zitten stoffen die schadelijk zijn voor het milieu. Het mag daarom niet verbrand worden.

Bekijk daarna het filmpje 'Recycling' op dia 31. Kijkopdracht: *Waarom wil Avri dat inwoners minder restafval aanbieden?*
Antwoord: Avri vindt het belangrijk dat alle grondstoffen in het afval opnieuw gebruikt worden. Dat heet recycling. Als inwoners hun afval nog beter gaan scheiden houden ze minder restafval over. Restafval wordt verbrand, dus het is zonde als daar nog waardevolle grondstoffen tussen zitten.

VERWERKING

Op dia 32 en 33 staan twee creatieve keuzeopdrachten. U kunt zelf een opdracht kiezen of dit aan de kinderen overlaten.

Keuze-opdracht 1: poster maken (in tweetallen)

Jullie gaan een poster maken over afvalscheiding. Bedenk goed voor wie je die poster maakt: voor kinderen op school of voor bijvoorbeeld volwassenen thuis? Wat wil je laten zien op je poster? Hoe je afval moet scheiden of ook waarom dat belangrijk is?

Zie verder de instructie op dia 32.

Keuze-opdracht 2: Elevator Pitch schrijven (in tweetallen)

In het filmpje "Recycling" vertelt Avri-directeur Erik waarom afvalscheiding zo belangrijk is. Daarover ga je een Elevator Pitch maken. Dat is een kort en krachtig verhaal waarmee je iemand snel wilt overtuigen. Om er een goed verhaal van te maken gaan jullie eerst argumenten bedenken. Een argument is een goede reden. Bij het uitschrijven van je Elevator Pitch gebruik je signaalwoorden. Die maken je verhaal tot één geheel.

Laat de leerlingen de instructie op dia 33 en 34 zien.

TIP Laat de leerlingen tips bedenken over afvalsoorten die vaak verkeerd worden gescheiden, zoals chipszakken. Die horen bij het restafval maar komen nog te vaak terecht bij het plastic verpakkingsafval.

AFSLUITING

Bekijk de posters klassikaal en geef tips en tops. Hang ze op een zichtbare plek in de school op.

Vraag de kinderen om hun *Elevator Pitch* in de klas maar ook thuis te presenteren. Bespreek de dag erna in de klas welke reacties de kinderen kregen.

MEER WETEN?

LEZEN

- Informatieboekje *Recycling* – Moniek van Zijl, Noordhoff Uitgevers, ISBN 9789001777760
- Meer weten over *Afval en recycling* – Alex Frith, Uitgeverij Usborne, ISBN 9781409538066

FILMPJES

- Bekijk alle filmpjes met Emmelie achter elkaar: youtu.be/TRwGYz-7MRg
- *Afval bestaat niet*. Animatiefilmpje over afval scheiden en recycling. youtu.be/ped4Dp_aKNQ
- Animatiefilmpje over de geschiedenis van afval schooltv.nl/video/de-geschiedenis-van-het-afval-hoe-kwamen-mensen-er-vroeger-van-af/#q=geschiedenis%20van%20het%20afval

DOEN

- Meteen doen: plan voor uw klas de gratis excursie naar Avri in Geldermalsen via www.avri.nl/aanmeldingexcursie
- Maak afvalopdrachten of doe een quiz op de website aandeslagmetafval.nl
- Bekijk de afvalwijzer op de website van Avri avri.nl/inwoners/afval/afvalinzameling/waar-hoort-mijn-afval/

KERNDOELEN

Deze les sluit aan bij de volgende kerndoelen:

- Kerndoel 1: De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken en geschreven taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.
- Kerndoel 35: De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
- Kerndoel 39: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
- Kerndoel 44: De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, vorm en het materiaalgebruik.
- Kerndoel 55: De leerlingen leren op eigen werk en op dat van anderen te reflecteren.